

OSVIITTA

Rakkauden sävelillä alttarille

Tämän kesän hääpari Jenna Brunila ja Riku Koskimies eivät vielä ole päättäneet, mikä musiikki heille kirkossa soi. Kanttorit saavat monenlaisia toiveita, mutta perinteinen on tekemässä paluuta.

sivu 8

Kuva: Elina Valtonen

**KAUSITYÖNTEKIJÄ PITÄÄ
HAUTAUSMAAN KUNNOSSA**

sivu 4

**KOTINURMET JAKAVAT
EVANKELIUMIA MUSIIKILLA**

sivu 7

KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTA

PYHTÄÄN SEURAKUNTA
PYTTIS FÖRSAMLING

PÄÄKIRJOITUS

*Jo joutui armas aika
ja suvi suloinen.
Kauniisti joka paikkaa
koristaa kukkanen.
Nyt siunaustaan suopi
taas lämpö auringon,
se luonnon uudeks luopi,
sen kutsuu elohon.*

Suvivirren sanat, joita lukiessa väistämättä alkaa itsen mielessä laulaa virttä. Millaisia muistoja tai ajatuksia sinulle tulee Suvivirrestä?

Itselleni tuo Suvivirren ensimmäinen säkeistö juontaa mieleni erityisesti alakoulun kevätjuhliin. Kesäloma alkoi ja oli pitkä kesä tiedossa ennen kouluun takaisin palaamista. Nykyisin, kun Suvivirttä laulaa kesän korvalla ensimmäistä kertaa, mieli on herkällä ja ehkäpä jokunen kyynel on saattanut virren aikana tulla silmäkulmaan.

Suvivirsi, tuo ikiaikainen kesän hymni, kaikuu koulujuhlista kirkon penkkeihin, muistuttaen meitä Jumalan luomistyön ihmeestä ja elämän kiertokulusta. Virsi, joka on säilyttänyt paikkansa suomalaisten sydämissä, ja jonka sanat ja sävel kutsuvat meitä kiittolisuuteen ja toivoon.

Kesä on saapunut, ja sen myötä valo ja lämpö. Luonto puhkeaa kukkaan päivä päivältä enemmän, päivät pitenevät, ja meidät kutsutaan nauttimaan luomakunnan kauneudesta. Tämä vuodenaika tuo mukanaan myös perinteen, joka yhdistää meidät sukupolvien ketjussa: Suvivirren veisaaminen.

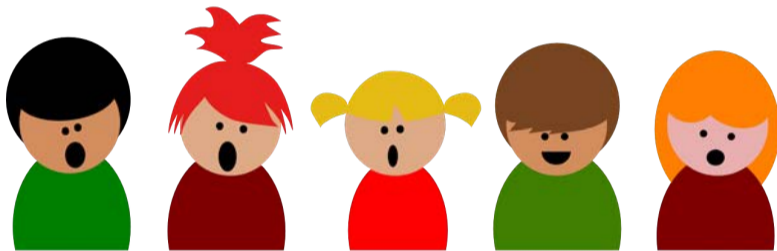

Suvivirsi, tuo ikiaikainen kesän hymni, kaikuu koulujuhlista kirkon penkkeihin, muistuttaen meitä Jumalan luomistyön ihmeestä.

*Taas niityt vihannoivat
ja laiho laaksossa.
Puut metsän huminoivat
taas lehtiverhossa.
Se meille muistuttaapi
hyvyyttä, Jumala,
ihmeitä julistaapi
se vuosi vuodelta.*

Kesä on aikaa, jolloin voimme toivottavasti pysähtyä hetkeksi ja hengittää syvään. Se on aikaa, jolloin voimme antaa kiireen hälvetä ja löytää rauhan Jumalan luomassa maailmassa. Suvivirsi muistuttaa meitä siitä, että vaikka elämä voi olla täynnä muutoksia, Jumalan rakkaus on ikuista ja muuttumatonta.

*Emilia Pulkki
Päätoimittaja*

Iloista musiikkitoimintaa lapsille

Kotka-Kymin seurakunnassa aloittaa syksyllä 2024 uusi musiikkiryhmä lapsille. Musakamut on muskarityylinen ryhmä 5-6-vuotiaille. Ryhmän toimintaan kuuluu musiikkia, leikkiä, rytmiä, laulua ja liikettä.

Lapsikuoro Laulukamut jatkaa myös toimintaansa. Laulukamut on 1.-4.-luokkalaisten tarkoitettu kuoro, jossa opetellaan laulamista ja musisointia monin tavoin. Laulukamut esiintyvät seurakunnan erilaisissa tapahtumissa. Lapsikuoroon otetaan vastaan uusiakin kuorolaisia.

Molempia ryhmiä ohjaavat kanttori Jenny Kallberg ja lastenohjaaja Riikka Viren. Laulukamut ja Musakamut kokoontuvat torstaisin 5.9. alkaen Langinkoskella. Ilmoittautua voi jo nyt osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi/lapsikuoro.

*Musakamut 5-6-vuotiaille torstaisin klo 16.45-17.15
Langinkosken kirkolla 5.9.2024 alkaen.*

*Lapsikuoro Laulukamut 1.-4.-luokkalaisten torstaisin klo 17.30-18.15
Langinkosken kirkolla 5.9.2024 alkaen.*

Leena Ronkainen (oikealla) sai toukokuussa tunnustusta työstään. Palkinnon ojensi suunnittelija Satu Rathgeber Lasten ja nuorten keskus ry:stä.

Leena Ronkainen on Vuoden Liikunta-agentti

Kirkon liikunta- ja urheiluneuvottelukunta valitsi Leena Ronkaisen vuoden 2023 Liikunta-agentiksi. Ronkainen on Kotka-Kymin seurakunnan lastenohjaaja ja liikunta-agentti, joka ohjaa työssään mm. Gospel-lattareita, Koko perhe tanssii -liikunta-ryhmää sekä liikuntaperhekerhoa.

Perusteluissa todetaan muun muassa, että Leena on ”tanssillinen superliikuttaja” ja että hänen työssään on mukana rentous, valo ja ilo. Valitsijat totesivat, että Leena on tehnyt liikunta-agenttina pitkäjänteistä työtä kaiken ikäisten seurakuntalaisten liikumisen lisäämiseksi jo useita vuosia.

Liikunta-agentit ovat seurakuntien omia liikuntayhteyshenkilöitä. Heidän tehtävänkuvansa riippuu seurakunnan paikallisista tarpeista.

**Herra, sinä olet minut tutkinut,
sinä tunnet minut.
Missä olenkin, minne menenkin,
sen sinä tiedät,
jo kaukaa sinä näet aikeeni.**

Ps. 139:1-2

TEKIJÄT

25. vuosikerta

Julkaisija:

Kotka-Kymin seurakunta
Pyhtään seurakunta

Päätoimittaja:

Emilia Pulkki
emilia.pulkki@evl.fi

Toimitussihteeri:

Heidi Nevalainen
heidi.nevalainen@evl.fi

Osviitan toimitusneuvosto:

Stiina Kiiveri Marjo Kaijansinkko
Kirsi Rasanen Mervi Liimatainen

Jakelu:

Kaupunkilehti Ankkuri/
SSM Itä-Suomi Oy
Jakelumistutukset, p. 05 226 6300

Pyhtään seurakunta

Kirkkoherranvirasto

Motellikuja 4, 2.krs, 49220 Siltakylä
Avoinna ma ja ti klo 9-13 sekä to
klo 12-16
p. 044 743 1040
pyhtaa.kirkkoherranvirasto@evl.fi

Kotka-Kymin seurakunta

kirkkoherranvirasto.kotka-kymin@evl.fi

Kirkkoherranvirasto (Kotkansaari)

Avoinna ma-ti klo 9-15
Kotkan seurakuntakeskus (käynti sisäpihalta)
Mariankatu 14, 48100 Kotka
p. 040 196 7533

Kirkkoherranvirasto (Karhula)

Avoinna ma-pe klo 9-15
Karhulan seurakuntakeskus
Karhulantie 33, 48600 Kotka
p. 040 196 7533

Ann-Mari Riihimäki katsoo elävänsä tasapainossa ympäröivän luonnon kanssa.

Arkista kunnioitusta luontoa kohtaan

Pyhtään seurakunnan kirkkovaltuutettu Ann-Mari Riihimäki valmistuu puutarhuriksi ja jatkaa omenanviljelyä kotitilallaan.

Teksti ja kuva Ville Vanhala

Ann-Mari Riihimäellä on yllään hänen äitinsä kutoma Pyhtää-villapaita. Koko ikänsä Pyhtäällä asunut 41-vuotias Riihimäki viihtyy tuttujen ihmisten kanssa tutuissa maisemissa.

– Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että eläisi samassa kuplassa samalla tavalla ajattelevien ihmisten kanssa, Riihimäki sanoo.

– On hyvinkin terveellistä ja avartavaa olla tekemisissä monenlaisten ihmisten kanssa.

Riihimäki on ensimmäisen kauden Pyhtään seurakunnan kirkkovaltuutettu ja kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja. Hän on kuitenkin toiminut aikaisemmin yhden kauden kirkkovaltuutettuna noin kymmenkunta vuotta sitten, mutta silloisesta elämästä yrittäjänä ja lapsiperheen äitinä ei liennyt enää aikaa luottamus-toimille.

– Lähdin uudestaan ehdolle, koska pyydettiin. Olen yhä utelias ottamaan selvää siitä, miten asiat toimivat ja löydän itseni usein erilaisista, hieman yllättävistäkin tilanteista.

Uuden edessä

Ann-Mari Riihimäki tähdentää, että kirkkovaltuuston tehtävänä on luoda ja varmistaa toimintaedellytykset seurakunnan varsinaiselle työlle. Kysymys on hyvin usein taloudesta ja Riihimäki myöntää, että Pyhtään keskiaikaisen Pyhän Henrikin harmaakivikirkon ylläpito ja kunnostus on pienelle seurakunnalle mittava menoera.

Hän myös muistuttaa, että muidenkin seurakunnan kiinteistöjen ylläpito ja uusien rakentaminen verottavat seurakunnan varoja.

– On kuitenkin hienoa, että meillä on niin upea ja historiallinen kirkko. Toisinaan minusta tuntuu, ettei Pyhtäällä vielääkään ymmärretä kirkkomme arvoa.

Riihimäki on koulutukseltaan leipuri-kondiittori. Hän on aiemmin toiminut yrittäjänä ja sittemmin työskennellyt lemmikkieläinten ruokaa valmistaneessa perheyrietyksessä.

On hyvinkin terveellistä ja avartavaa olla tekemisissä monenlaisten ihmisten kanssa.

– Ann-Mari Riihimäki

Kun yrityksen liiketoiminta myytiin kolmisen vuotta sitten, Riihimäki päätti opiskella uuden ammatin.

– Minun on määrä valmistua espoolaisesta Axxel Överbyn ammattikoulusta puutarhuriksi ensi syksynä.

Luonnon rytmissä

Maatilalla kasvaneena Ann-Mari Riihimäki sanoo eläneensä lapsuutensa ja nuoruutensa kädet mullassa ja savessa. Omaa luontosuhdettaan hän kuvailee arkiseksi.

– Luonto on aina kuulunut jokapäiväiseen elämäni, mutta arkinen ei tarkoita sitä, ettenkö kunnioittaisi luontoa.

Riihimäelle on vierasta ja oudoksuttavaa luonnonsuojelun ja metsä- ja maatalouden välinen vastakkainasettelu. Hänen mielestään voi elää tasapainossa luonnon kanssa ja samalla viljellä maata ja harjoittaa metsätaloutta.

– Jos viljelee maata ja kasvattaa maasta ihmisille ravintoa, ei todellakaan ole irrallaan luonnosta, vaan elää luonnon rytmin mukaista elämää.

Riihimäelle on tärkeää se, että hänen kotiseudullaan on saatavilla lähellä tuotettua ruokaa.

– Jo huoltovarmuuden puolesta on järkevää, että ihmisille on tarjolla monipuolista oman alueen ruokaa.

Lopputyö valkosipulista

Kun Ann-Mari Riihimäki valmistuu puutarhuriksi, hän alkaa jatkaa synnyntilallaan vanhempiensa aloittamaa omenanviljelyä.

– Tilalla riittää maata laajentaa toimintaa ja lisätä valikoimia. Aika näyttää, mitä pelloilla vielä kasvaa. Teen ammattiopintojeni lopputyön valkosipulin viljelystä. Riihimäki poimii marjoja, sieniä ja myös metsästää. Hänellä on myös ollut jo pitkään oma kasvima.

– Itse kasvatetut sipulit riittävät pitkälle kevääseen, melkein siihen saakka, kun on aika istuttaa maahan uudet.

ANN-MARI RIIHIMÄKI

- 41-vuotias pyhtääläinen
- Pyhtään seurakunnan kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja
- Koulutukseltaan leipuri-kondiittori, opiskelee puutarhuriksi. Aikoo valmistuttuaan jatkaa vanhempiensa aloittamaa omenanviljelyä.
- Toiminut aiemmin yrittäjänä ja työskennellyt lemmikkieläinten ruokaa valmistaneessa perheyrietyksessä.

Kun herään unesta, sinun läsnäolosi ravitsee minut.

Ps. 17:15

Kotka-Kymin seurakunnassa työskentelee nelisenkymmentä kausityöntekijää. Helilän hautausmaata kesäkuuntoon siistivät Jari Taskinen (vasemmalla), Sari Okulov, Terhi Kiri, Ulla Putkonen ja Arto Hirsimäki.

Empatiaa, huumoria ja hyvää kuntoa

Hautausmaan työntekijä osaa sekä ajaa traktoria että kohdata surevan omaisen. Työn suola on vaihtelevuus – ja taukokuoneessa kukkiva yhteinen huumori.

Teksti ja kuva Heidi Nevalainen

Talvisin harmittaa, kun heitä ei näy. Keväällä he sitten saapuvat kuin muuttolinnut. Hautausmaiden kausityöntekijöiden työn alkua odottavat sekä hautausmailla kävijät että seurakunnan muu henkilökunta.

Tänäkin vuonna Kotka-Kymin seurakunnassa työskentelee nelisenkymmentä kausityöntekijää ja Pyhtään seurakunnassa 12. Osa aloittaa jo huhtikuun puolivälissä, osa toukokuussa ja loput kesäkuussa.

– Kyllä he on meille hirveän tärkeitä. Heidän ansiostaan hautausmailla näyttää siltä kuin siellä näyttää, kiittää kausityönjohtaja **Niina Rahola** Kotka-Kymin seurakunnasta.

– Siistit, kauniit hautausmaat antavat seurakunnalle positiivisen ja seurakuntalaisia arvostavan ilmeen. Hautausmailla vierailee paljon ihmisiä ympäri Suomea, Pyhtään kirkkoa käy katsomassa paljon turisteja myös ulkomailta. Hyvin hoidettu hautausmaa on mainoskuva koko Pyhtäälle, pohtii kausityönjohtaja **Leena Rågback** Pyhtään seurakunnasta.

Vaihtelevaa työtä

Kausityöntekijöiden työpesti alkaa keväällä alkusiivouksella. Paikat laitetaan talven jäljiltä taas kuntoon. Esimerkiksi viime syksynä lumi tuli niin aikaisin, että osa lehdistä oli vielä puussa. Lumien sulettua viime vuoden lehdet olivatkin kausityöntekijöitä vastassa.

– Alkusiivous on aikamoinen savotta,

siinä saa haravaa heiluttaa, tietää **Terhi Kiri**, Helilän hautausmaan "kymppi" eli työryhmän vetäjä.

Seuraavaksi voidaan jo alkaa hoitaa niitä hautoja, jotka ovat pitkäaikaisesti seurakunnan hoidossa. Omaiset voivat siis valita, hoitavatko läheisensä hautapaikkaa itse vai ostavatko hoitopalvelun seurakunnalta.

Ja pian on päivä, jolloin hautausmaalle tulee suuri kuorma kukkia istutettavaksi haudoille. Heliläänkin niitä tulee useita satoja. Loppukesästä kastellaan, hoidetaan ja tietysti leikataan nurmikkoa.

– Työn vaihtelevuutta riittää. Täällä meidän hautausmaalla kaikki työntekijät käyttävät kaikkia koneita ja välineitä, sekin lisää sitä vaihtelevuutta, kertoo Kiri.

Konkareita ja kokelaita

Nyt Helilän porukka on kokoontunut aamukahville. Lasketaan työvuosia: Terhi Kirillä on käynnissä 13. kesä hautausmaalla, **Sari Okulovillakin** jo seitsemäs. **Marika Villa** tuli kolme kesää sitten opiskelijaksi ja täällä hän on yhä. Yksi tuli, koska tykkäsi muutenkin oleilla hautausmailla ja toinen sattumalta.

Ensikertalaisiakin on, kuten **Ulla Putkonen**.

– Tähän porukkaan oli todella helppo tulla.

Se on helppo uskoa. Kahvikuppien äärellä nauretaan ja vitsaillaan. Todetaan, että työ kysyy paitsi hyvää fyysistä kun-

toa myös sopivaa huumoria. Ja tänä keväänä pitkiä kalsareitakin, kun toukokuun aamuinakin oli vielä pakkasta.

Tarinoita nimien taustalla

Fyysistä kuntoa siis vaaditaan, mutta entä henkinen puoli? Tuoko työhön oman mausteensa se, että työpaikkana on hautausmaa?

Hetkeksi taukokuone hiljenee ja ilmeet muuttuvat vakavammiksi.

– Kyllä se tuo. Minä esimerkiksi en hautakivien tekstejä koskaan lue, toteaa **Marika Villa**.

Voi olla parempi olla ajattelemta nimien taustalla olevia kohtaloita. Eräänkin hautakiveen oli kirjattu vain lapsien nimiä. Villa oli hoitanut hautaa jo pitkään tätä huomaamatta, kunnes työkaveri mainitsi asiasta.

Tärkeintä on, että jokainen löytää itselleen sopivan tavan suhtautua hautausmaalla työskentelyyn.

– Minua kiinnostaisi ne tarinat nimien taustalla. En koe sitä mitenkään raskaana, tuumaa **Ulla Putkonen**.

Kiitoksia ja keskusteluja

Hautajaisissa omainen kohtaa yleensä ainakin papin, kanttorin ja suntion. Mutta kun tilaisuus on pidetty, on seuraava vastaan tuleva seurakunnan työntekijä usein hautausmaan työntekijä. Moni haluaa pysähtyä keskustelemaan.

– Meillä pitää olla aikaa keskustella ih-

misten kanssa. Ja täytyy osata olla omaisten silmissä empaattinen, vaikka he eivät juttelemaan tulisikaan, sanoo **Terhi Kiri**.

Hautausmaan työntekijät saavat myös paljon palautetta työstään, enemmän positiivista kuin negatiivista. Hiljattain eräs kävijä kiitteli, että täällähän on paljon siistimpää kuin Helsingin hautausmailla. Se palaute saa edelleen hymyn kaikkien huulille.

HAUTAUSMAIDEN TYÖNTEKIJÖIDEN TOIVEET KÄVIJÖILLE

- Lajittele roskasi. Katso jäteastian kyljestä, mille jätteelle se on tarkoitettu.
- Kerää kesäajaksi lyhdyt ja lasikynttilät pois. Älä nosta niitä hautakiven taakse, sillä se hankaloittaa alueen hoitamista.
- Jos läheisesi haudalle on ostettu hoito seurakunnalta, älä istuta haudalle itse kukkia. Tuo sen sijaan vaikkapa leikkokukkia kukkasuppiloon. (Poikkeuksena kasteluhoito, jossa omainen tuo itse kesäkuukat ja seurakunta huolehtii niiden hoidosta.)
- Oikaise vinossa oleva hautakivi, ne ovat turvallisuusriskejä. Oikaisuja tekevät kiviveistämöt tai viherrakentajat.
- Muista, että työntekijöiltä saa aina tulla kysymään, jos kysyttävää on. Työntekijät voivat auttaa siinäkin, jos et löydä etsimääsi hautaa.

Martta Wendelinin töissä näkyvät onnelliset lapsuuden muistot. Hänet muistetaan mm. postikorttikuvista ja Kotiliesi-lehden kansikuvista.

Lempeät, lämpimät lapsuuden kuvat

Kuvataiteilija Martta Wendelin vietti onnellisen lapsuuden Karhulassa ja Kotkassa.

Teksti: Ulla-Maija Sievinen, kuvat: Martta Wendelin -seura ja kirjasta Martta Wendelin elämä

Lapsuuden kotiseudulla on vaikutusta ihmisen elämään, ja tämä henkinen kotiseutu säilyy usein ihmisessä, vaikka aikuiselämä kuluisi muualla.

Suomalaisten rakastama kuvataiteilija **Martta Wendelin** kuvaa omaa lapsuutensa kotiseutua näin: ”Kirkkaita tulia oli pilvin pimein. Ne olivat sahojen ikkunoita. Taivaskin oli täynnä tähtiä. Ja entäs sitten Kotkan kaupunki, se oli niin hirveen kaunis.”

Tietokirjailija **Päivi Ahdeoja-Määttä**n tuore teos Kultahiekkaa ihmisten poluille, Martta Wendelinin elämä (Docendo 2024) kertoo valloittavasti näistä taiteilijan lapsuuden ja nuoruuden ajoista. Kirja kokonaisuudessaan on kiinnostavasti ja valaisevasti kerrottu kuvaus Wendelinin elämästä ja taiteesta.

Lapsia kannustettiin luovuuteen

Martta Maria Wendelin (1893–1986) syntyi sahamiljöössä Karhulan Sahaniehmässä sahanhoitaja **Wilhelm Wendelinin** ja hänen **Ida**-vaimonsa perheeseen.

Wendelinin asuivat kahden perheen puutalossa. Se oli rakennettu sahan työntekijöiden asunnoksi. Pihapiiri ja puutarha tarjosivat leikkipaikkoja, lapset auttoivat kasvimaalla ja uittivat kaarnalaivoja puroissa. Isä oli rakentanut pihalle leikkimökin, jossa oli pieni hellakin. Siellä asuivat Martan nuket.

Eipä ihme, että Martta Wendelin aikuisena teki mielellään kesäisiä kuvia leikkivälineistä lapsista.

Isä-Wilhelmia kuvataan yritteliääksi ja aikaansaavaksi. Hän sai työpaikan vuorineuvos William Ruthin sahalta Karhulassa, ensin sahakirjurina ja sitten lautatarhan hoitajana. Silloin elettiin Suomen sahatteollisuuden nousuaikaa. Sahanomistajat olivat alueen johtohahmoja, William Ruthin Kotkan alueen itseoikeutettu itsevalti.

Ida-äiti oli hänkin yritteliäs ihminen. Hän oli myös käden töiden taitaja.

Martan perheessä lapsia kannustettiin luovuuteen. Perheen lapset, **Axel**, **Yrjö**, **Oiva** ja Martta piirsivät kotinsa kahvipöydän äärellä. Jouluksi he saivat uusia piirustustarvikkeita ja maalilaatikoita.

Martta Wendelin onkin myöhemmin muistellut näin: ”Oikeasti se alkoi silloin, kun lapsi oppi pitämään kynää kädessään. Silloin ei ollut lapsille kuvakirjoja, ei liioin satukirjoja. Sadut ja tarinat oli siis synnyttävä omassa mielikuvituksessa ja niitä elävöittämään tarvittiin kuvia. Piti piirtää päähenkilöt paperille ja toiminta jatkui sitten mielikuvituksessa.”

Uuteen kotiin Kotkan keskustaan

Vuoden 1899 joulua Wendelinin perhe vietti uudessa kodissaan Kotkan keskustassa.

Perheessä tapahtui muitakin muutoksia: sekä isä että äiti ryhtyivät yrittäjiksi. Wilhelm perusti ystävänsä kanssa vuonna 1899 tiilitehtaan ja sitten oman sahayrityksensä. Hänestä tuli siis **William Ruthin** kilpailija, ja hän jäi pois siihenastisesta työstään.

Tästä ei vallan hyvää seurannut: Wilhelm joutui useisiin oikeudenkäynteihin entisen työnantajansa William Ruthin takia. Wilhelmien varat hupenivat, ja hän oli jopa lyhyen aikaa vangittuna.

Äiti Ida perusti 1900-luvun alussa kuto- ja vaateliikkeen. Se auttoi perheen taloudellista tilannetta, ja lapset pääsivät käymään yhteiskoulua. Tyttöille se oli hyvin edistysellistä noina aikoina.

Martta aloitti koulunkäynnin melkein 9-vuotiaana, syksyllä 1902 yhteiskoulun vanhassa koulurakennuksessa, joka oli arkkitehti **Josef Stenbäckin** suunnittelema. Se sijaitsi nykyisen Kotkan pääkirjaston paikalla. Sama arkkitehti suunnitteli myös Kotkan kirkon.

Kolmen vuoden kuluttua opetus siirtyi vuonna 1896 rakennettuun jugendtyyliseen koulurakennukseen eli Kotkan suomalaiseen yhteiskouluun.

Alttaritaulun kuvia joulukortteina

Martta muisteli aikuisena lapsuuttaan: ”Kasvoin poikaparvessa ja rakastin ulkoilmaelämää. Vasta 12-vuotiaana aloin muuttua tytöksi, sulkeutuneeksi, oma-päiseksi. Kuten lapset yleensä, olin hyvin uskonnollinen.”

Martan uskonnollisuus näkyy hänen päiväkirjamerkinnoissaan. Hän onertonut, että päästyään ylioppilaaksi hän jätti ”tanssit ja hovit” kokonaan pois. Kirkon järjestämän rippikoulun sijasta hän kuitenkin valitsi yksityisen rippikoulun.

Kiinnostus uskontoa kohtaan voi näkyä myös hänen lukuisissa piirroksissaan ja maalauksissaan, joissa aiheena on alttaritaulu. Niitä on julkaistu mm. joulukortteina.

Martta Wendelin kuvasi rakastetuissa postikorttikuvissaan ja muissakin kuvissaan paljon perhettä, lapsia, arkielämää ja luontoa. Hänen kuvistaan välittyvät lämpö, myötätunto ja lempeys kuvattavinaan kohtaan sekä halu ripotella kultahiekkaa ihmisten poluille.

MARTTA WENDELIN (1893–1986)

- Martta Maria Wendelin oli suomalainen kuvataiteilija.
- Tunnetaan idyllisistä kuvituksistaan, joita on julkaistu mm. Kotiliesi-lehden kansikuvissa, postikortteissa ja tyttökirjojen kansissa.
- Syntyi Kymin Karhulassa 1893 ja muutti ylioppilaaksi päästyään v. 1910 Helsinkiin.
- Opiskeli taidemaalariksi Eero Järnefeltin oppilaana ja teki kuvitustöiden ohella myös maalauksia.

Kun ajattelee kesää ja lomaa, pitäisi sen aiheuttaa levollisia tunteita, keveyden tunnetta. Jos se sen sijaan ahdistaa tai jännittää, on hyvä pysähtyä miettimään omia vaatimuksiaan.

Toiveilla täytetty aika

Kesään ladataan paljon odotuksia, mutta omaa lomaa ei kannata verrata muihin. Parisuhteita koettelee enemmän paluu arkeen. Miten säilyttää loman hyvä?

Teksti Heidi Nevalainen, kuva Pexels

Muistatko vielä lapsuuden kesät? Aina paistoi aurinko ja koko kesä oli täynnä vapautta. Harvan aikuisen kesä on samanlainen, mutta mielessämme ehkä pyörii vielä lapsuuden kesien illuusio, pohtii perheneuvoja **Johanna Tanska** Etelä-Kymenlaakson perheasiain neuvottelukeskuksesta.

– Kaiken kuorman vastapainona ajatus siitä, että meillä on loma, on kuin fantasia siitä, että voidaan kellua hyvässä olossa, virkistyy ja saada takaisin jotakin hyvää.

Sellaisen toivominen on hyvin inhimillistä ja ymmärrettävää, mutta se voi aiheuttaa painetta. On aika paljon toivottu, jos muutamassa viikossa pitäisi pystyä palautumaan kaikesta kuormituksesta.

– Syksyn, talven ja kevään ajalta monen elämä on kuormittunutta ja jokapäiväinen palautuminen on aika vähäistä. Viime aikoina on tullut paljon sellaista, mikä tuo epävarmuutta elämään, ja sellainen elämäntyö väsyttää ja tuo kuormaa. Ne purkautuvat hitaasti ja ensimmäinen lomaviikko menee usein siinä, että yrittää vain toipua, toteaa Tanska.

Rohkeutta omaan kesään

Lomasta haaveilu voi tehdä hyvää, eikä siinäkään ole mitään vikaa, että lomaa kovasti odottaa. Etenkin, jos samalla tulee miettineeksi, mikä juuri minulle tekisi hyvää. Joskus vain voi käydä niin, että lomalle asetetaan liikaa odotuksia. Usein kyse on vertailusta muihin.

– Mitä pitäisi tehdä, mitä muut tekevät tai mitä kaikkea olisi, mitä voisi tehdä. Ja toisaalta on valtavasti tarjontaa. Me nähdään koko ajan somesta tai muualta, mitä kaikkea voisi olla, mitä kaikkea uutta on.

Osalla on mahdollisuuksia toteuttaa toiveitaan, mutta ei läheskään kaikilla.

– Osalla on resursseja taloudellisesti tai on se suvun kesämökki, on kumppani, jonka kanssa kiertää festareilla, on ystäviä. Osalla niitä taas ei ole niin paljon.

– Tyytyminen siihen, mikä on elämänsäni tällä hetkellä mahdollista, tai mistä oikeasti voisi tulla minulle rentoutunut olo, se vaatii rohkeutta. Että pystyy irtautumaan ulkoapäin tulevista malleista.

Säästele syksyynkin

Lomassa ja kesässä on se erityisyys, että moni sellainenkin asia on mahdollista, mitä talvella tai arjessa ei voi toteuttaa. Monia tapahtumia järjestetään vain kesäisin ja saattaa olla, että kauempana asuvilla sukulaisilla vierailukin onnistuu vain, kun lomaa on useampi päivä.

– Meillä oli nytkin puoli vuotta lunta ja jo se rajaa paljon pois. Ja kuinka monelle rentoutuminen on sitä, että on lämpimämpää, tai että luonto vihreää? Se on kuitenkin aika lyhyt aika, sanoo Tanska.

Kesään ladataan siis paljon. Silti saattaa olla, että moni lomalle suunniteltu asia olisi toteutettavissa muulloinkin. Johanna Tanska kehottaa miettimään omia

tarpeita ja sitä, mikä lomassa on itselle tärkeintä.

– Jos tunnistaa, että se mitä tarvitsen, on keveys, vapaus, ilo, sosiaalisuus tai luonnossa oleminen, niin niitä tarpeitahan voi tyydyttää myös arjessa tai talvella.

On asioita, joista voi talvellakin saada keveyttä ja luontokokemuksia.

Parisuhteen paluu arkeen

Miten loma sitten vaikuttaa parisuhteeseen? Joitakin se voi toki koetella, myöntää Johanna Tanska. Kun ollaan enemmän yhdessä, voidaan kohdata asioita, joita on talven mittaan paettu tai väistely.

Toisaalta perheneuvojan työssä huomaa, että kesällä ihmiset voivat usein hyvin.

– Arjen rutiineista ja rooleista irtaantuminen tekee usein hyvää. Monet sanovat, että kyllä me pärjätään tämä kesä hyvin ilman terapiaa, kun on hyviä juttuja tulossa ja on aikaa olla kahdestaan.

Vaikeampaa aikaa on se, kun arki taas alkaa ja ehkä huomataan, että se loman hyvä ei kannakaan kovin pitkälle. Juuri, kun on taas löydetty toisemme, alkavat työt, harrastukset ja kiukuttelu, eikä toiselle tai itselle enää olekaan aikaa.

– Usein kysyn pareilta alkusyksystä, että mitä hyvää lomassa oli, mitä se teki suhteelle ja mitä siinä oli sellaista, minkä he toivoisivat jatkuvan syksyn aikana. Oliko se keveyden tunne tai että jutteli enem-

män, seksiä oli enemmän, kotityöt jaettiin tasaisemmin tai muuta? Sitten voi miettiä, mitä näistä voisi tuoda myös arkeen – ainakin jollain tavalla.

– Jos se on vaikka sitä, että me naurettiin kesällä enemmän yhdessä, niin miten voitaisiin pitää huolta siitä, että huumoria on vielä syksyssäkin?

PERHENEUVOJAN VINKIT KESÄLOMAAN JA AR- KEEN PALAAMISEEN

- Tee kesän voimalista pikkuhaaveista, kuten mansikoista ja herneistä, joista saa hyvän mielen ilman, että ne ovat kalliita, isoja tai kaukana.
- Varaa kesälle riittävästi myös tyhjää aikaa, jolloin voit olla jouten.
- Puhukaa puolison ja perheen kanssa, millaisia odotuksia lomalle on. Voi sopia, että jokainen esittää yhden toiveen, joka toteutetaan.
- Voiko kesästä nauttia työaikana? Voitko käydä puistossa ennen työpäivän alkua, syödä lounaan ulkona tai katsella hetken ikkunasta ulos?
- Syksyn koittaessa voi miettiä, miten arjen järjestäisi kevyemmäksi. Mistä voisi luopua, mille voisi sanoa ei?
- Riko rutiineja. Lokakuussakin voi käydä rannalla, kävellä käsi kädessä, kahvitella naapurikaupungissa tai pitää treffi-illan kotona.

Sharonista ja Danielista huokuu keskinäinen rakkaus ja lämpö. – Annamme musiikkimme Jumalan käyttöön, Sharon ja Daniel Kotinurmi sanovat.

Jumala viitoittaa meille tiemme

Kotkassa asuvat Sharon ja Daniel Kotinurmi lähtevät syksyllä lähetystyöhön. Musiikki on tärkeä työkalu evankeliumin jakamisessa.

Teksti ja kuva Ulla-Maija Sievinen

Nuoret ja lahjakkaat 23-vuotiaat muusikot, laulaja **Sharon** ja kitaristi **Daniel Kotinurmi** ovat tulleet tutuiksi Kotka-Kymin seurakunnassa mm. Tuomas-messujen esiintyjinä. He ovat esiintyneet myös seurakunnan ylistys- ja rukousiloissa.

Tuleva syksy muuttaa heidän elämänsä: lokakuun alussa he ovat lähdessä lähetystyöhön. Suuntana on ensin Havaiji ja opiskelu Youth With a Mission -järjestössä.

– Olemme asuneet Kotkassa kolmen vuoden ajan. Opiskelemme Kymen Konservatoriossa vielä kevääseen asti, jolloin opintomme päättyvät, Sharon kertoo.

Sharon ja Daniel tekevät myös itse musiikkia.

He kuvaavat sitä rauhalliseksi popiksi. Sharon säveltää melodian, ja sanat syntyvät yhteistyössä. Daniel myös tuottaa musiikkia.

Kesällä Sharon toimii tuttuun tapaan kirkko-oppaana, tällä kertaa Kymen kirkossa. Aiemmin hän on opastanut kävijöitä Kotkan kirkossa. Daniel tekee myös kesällä töitä Mäkkärissä, niin paljon vuoroja kuin mahdollista. He haluavat ansaita rahaa tulevia haasteita varten.

Ilo ja valo palautuivat elämään

Sharonin kaunis, kuulas ääni on ilahduttanut kotkalaisiakin kuulijoita. Hän aloitti

laulutunnit 16-vuotiaana.

Usko on aina ollut hänelle tärkeä asia.

– Olen kasvanut luterilaisessa perheessä, ja koko suku ainakin äidin puolelta on uskossa. Itse olen ollut uskossa koko elämäni ajan. Varsinaisen päätöksen lähteä seuraamaan Jeesusta tein neljä vuotta sitten.

– Olin avoliitossa ex-poikaystäväni kanssa ja elin maallista elämää, johon kuuluivat myös juhliminen ja alkoholin käyttö. Uskoni oli kuitenkin jossakin sisälläni.

Tuolloin Sharon koki itsensä onnettomaksi ja elämänsä tyhjäksi.

– Kaipasin Jumalan luo. Menin opiskelemaan Kansan Raamattuseuran musiikkilinjalle. Siellä Jumala puhutteli minua, ja minun piti valita joko hänet tai maailma, johon kuului myös ex-poikaystäväni, jonka kanssa elin.

– Minun piti jättää se kaikki taakseni, että voisin sataprosenttisesti seurata Jumalaa. Olin nähnyt maailmaa ja pystyin arvostamaan elämää Jumalan kanssa. Paljon asioita muuttui ja erosin poikaystävästäni. Opin luottamaan Jumalan johdatukseen, ja elämästäni tuli kevyempää.

Kansan Raamattuseuran musiikkilinjalta tapahtui sekin, että Sharon ja Daniel löysivät toisensa. Avioliitto oi heille selvä ratkaisu.

Jumalalla on hauska huumorintaju

Danielin tarina on toisenlainen.

– Lapsena lähinnä urheilin. Aina olen kuitenkin kuunnellut musiikkia. Lopetin sählän pelaamisen 17-vuotiaana ja sain kitaran joululahjaksi. Hurahdin täysin soittamiseen.

Daniel ei halunnut soittaa maallista musiikkia eikä soittaa oman edun takia.

– Omat biisini on omistettu Jumalalle, ja haluan tehdä vain hengellisiä projekteja.

– Pienenä minulla oli lapsen usko. Koulussa kiinnostuin luonnontieteistä, ja niiden avulla ymmärsin, että Raamattu on totta. En halunnut uskoa heppoisiin perusteisiin. Olin 18-vuotias, kun lähdin seuraamaan Jumalaa.

Danielin veli oli lähetystyössä, ja Danielilkin tuli ajatus, että hän lähtisi kaikkialle maailmaan kristinuskoa levittämään.

Sharon oli myös elämänmuutoksensa jälkeen miettinyt lähetystyötä.

– Mutta yksin en halunnut lähteä, ja sitten tapasin Danielin. Jumalalla on hauska huumorintaju!

– Aiemmin en olisi voinut kuvitella itseäni ylistyslaulajana tai evankeliumin jakajana. Jumala osoitti minulle sen tien, ja siitä tuli minulle uusi unelmani. Halusin antaa laulun lahjani hänen käyttöönsä.

Jumala osoittaa, minne menemme

Youth With a Mission on yksi maailman suurimpia lähetysjärjestöjä. Nimensä mukaisesti se kouluttaa lähetystyöhön pääasiassa nuoria ihmisiä. Toimintaa on yli 180 maassa ja kohteita kaikkiaan yli 1800.

Kotinurmet menevät ensin Havaijin Konaan, jossa he saavat kolmen kuukauden ajan oppia evankelointiin, ihmisten kouluttamiseen ja avustustyöhön.

Lähetystyössään heillä on suurena voimavarana musiikki.

– Toimimme ylistyksen johtajina, soitamme ja laulamme, ja muut laulavat mukana. Musiikin avulla korotamme näin Jumalaa, Sharon sanoo.

– Käytämme musiikkia evankeliumin jakamisen työkaluna. Musiikki hoitaa ihmistä, sillä on iso voima ihmisen sydämeen.

Kymen Konservatoriossa saatu oppi tulee olemaan suureksi hyödyksi. Osaamista nuorilta muusikoilta löytyy.

Entä sitten koulutuksen jälkeen? Minne Sharon ja Daniel suuntaavat? He katsovat toisiaan lämpimästi.

– Jumala osoittaa, minne menemme sen jälkeen. Olemme avoimia kaikille vaihtoehdoille, he vastaavat.

– Kunhan ei sellaiseen paikkaan, missä on kovin kylmä, Daniel nauraa.

Riku Koskimies ja Jenna Brunila vihitään Pyhtään kirkossa. Mikko Hauhia soitti parille näytteitä perinteisistä häämarsseista.

Häämarssi mietinnässä

Pyhtäällä vihittävät Jenna Brunila ja Riku Koskimies pitävät häämusiikin valintaa visaisena tehtävänä. Kanttorit saavat toisinaan häämusiikin suhteen mitä erikoisimpia toiveita.

Teksti ja kuva Elina Valtonen

Jenna Brunila ja Riku Koskimies vihittään heinäkuussa Pyhtään kirkossa.

Tärkeän päivän valmisteluiden suhteen moni asia on jo hyvällä mallilla. Musiikki, jonka tahtiin pitäisi askeltaa alttarille, on kuitenkin valitsematta.

– Täytyy myöntää, että tämä asia ei ollut heti ensimmäisenä mielessä, Brunila hymyilee.

Tehtävä osoittautui visaiseksi, sillä mitään tiettyä toivetta Brunilalla ja Koskimiehellä ei heti ollut mielessä. Ei ole yhteistä lempariartistia, eikä tapaamishetkellä soinut mikään tietty tango.

– Kuuntelimme eri vaihtoehtoja ja tulimme siihen tulokseen, ettei ihan perinteisellä häämarssilla lähdetä. Haluaisimme, että laulun sanoissa on joku sanoma ja merkitys, Brunila kuvailee.

Häissä kanttorina soittava **Mikko Hauhia** saa pariskunnalta ehdotuksen **Richard Marxin** Right Here Waiting -kappaleesta. Hauhia ottaa kappaleen nimen ylös ja lupaa selvittää sen soveltuvuutta häämusiikiksi.

Varmuuden vuoksi Hauhia soittaa Brunilalle ja Koskimiehelle näytteeksi myös niitä perinteisempiä: **Erkki Melartinin** Juhlamarssin, **Mendelssohnin** Häämarssin sekä **Wagnerin** Häämarssin.

10 vuoden kohdalla hyvä hetki

Brunila ja Koskimies ovat olleet yhdessä kymmenen vuotta. Brunilan mukaan keskustelua ja vihjailua naimisiin menosta on puolin ja toisin tehty matkan varrella.

– Saatoin vihjata, että kymmenen vuoden kohdalla olisi sopiva hetki, Brunila naurahtaa.

Pyhtäälle kirkonmenoihin parin ohjasi ennen kaikkea juhlapaikan valinta. Silta-tyylissä sijaitseva The Navetta hurmasi molemmat tunnelmallaan. Vieraita on juhlapäivään osallistumassa noin 60.

– Odottava ja jännittävä fiilis, Koskimies tuumaa.

Ennen annettiin lista mistä valita

Hauhia sanoo, että useimmiten hääparit lähestyvät jonkinlaisella toiveella. Joskus vähän erikoisemminkin.

– Viimeksi vappuna minulle soitettiin ja kysyttiin, voisinko ensi vuoden elokuussa pidettävissä häissä soittaa jalkapallon Mestarien liigan hymnin.

Kanttoriin kannattaa olla yhteydessä mahdollisimman pian, Hauhia sanoo. Vaikeamman kappaleen harjoittelu vaatii aikaa. Joskus valmiita urkunuotteja tai sovitusta ei ole olemassa.

Joskus on pakko todeta, ettei ehdotettu kappale taivu soitettavaksi uruilla. Hauhian mukaan kanttoreiden valmius

vastata erilaisiin toiveisiin on kuitenkin vuosien varrella muuttunut paljon.

– Ennen annettiin lista kappaleista ja sanottiin, että valitkaa tästä.

Jos musiikin suhteen toiveita ei ole, Hauhia yleensä ehdottaa jotain tai ohjaa etsimään esimerkiksi internetistä. Vastuita valinnan suhteen voi jakaa niinkin, että vihittävistä toinen valitsee sisääntulomusiikin ja toinen musiikin, jonka tahdissa kirkosta poistutaan.

Perinteinen voi olla erikoista

Kotka-Kymin seurakunnan kanttori **Jenny Kallberg** kertoo, että viime vuosina perinteiset häämarssit ovat hänen kohdallaan olleet kaikkein toivotuimpia.

Jonkinlaista käännettä pois erikoisuuden tavoittelusta voi olla tapahtumassa.

– Eräs hääpari totesi, että he haluavat jotain vähän erilaista, joten he toivoivat Mendelssohnin Häämarssia. Oli tosiaan monia vuosia, jolloin nämä niin sanotusti perinteiset marssit olivat harvinaisuus. Kallbergilta on elokuva- ja häämusiikin lisäksi toivottu jonkin verran popmusiikkia. Hän kuitenkin muistuttaa, ettei kanttorin varaan kannata ihan kaikkea laskea, ainakaan kovin lyhyellä varoitusajalla.

– Jos biisi ei ole ohjelmistossa, se vaatii harjoittelua.

ERIKOISIMPIA HÄÄMUSIIKKITOIVEITA

- Alphaville: Forever Young
- Metallica: Nothing Else Matters
- Guns N' Roses: November Rain
- Coldplay: Sky Full of Stars
- Värttinä: Morsian
- Jean Sibelius: Finlandia
- Lasse Mårtenson: Myrskyluodon Maija
- Alan Menken: Beauty and the Beast (Elokuvasta Kaunotar ja hirviö)
- Alan Menken: Part of Your World (Elokuvasta Pieni merenneito)
- Elton John: Can You Feel the Love Tonight (Elokuvasta Leijonakuningas)
- Michael Giacchino: Married Life (Elokuvasta Up)
- Jimmy van Heusen: Love and Marriage (Tv-sarjasta Pulmuset)
- Star Wars -elokuvien teemamusiikki sekä Imperial March
- Muumilauluja
- Formula 1 -teemakappale
- Legend of Zelda -pelin teema

Toiveista kertoivat Kotka-Kymin seurakunnan kanttorit. Omista toiveista on aina hyvä keskustella etukäteen kanttorin kanssa.

Pyhtään kirkossa soi keskiaikainen barokkimusiikki

Pyhtään keskiaikainen Pyhän Henrikin kirkko on ollut Lohisoiton alkukesän konserttipaikkana jo vuosia. Vuodesta 2010 vakiovieraina siellä on konsertoinut Suomalainen barokkiorkesteri (FiBO) eri kokoonpanoilla. FiBO on perustettu vuonna 1989. Vuoteen 2009 asti se kulki nimellä Kuudennen kerroksen orkesteri.

– Pyhtään kirkossa on vanhaan musiikkiin mitä sopivin tunnelma ja akustiikka. Tämä pitkäjänteinen kumppanuus Kymijoen Lohisoiton kanssa on mitä mieluisinta, kiitämme siitä, sanoo FiBOn toiminnanjohtaja **Laura Kajander**.

Yleisökin on löytänyt tunnelmallisen konserttipaikan vuosi toisensa jälkeen. Konserteissa näkyy vakiokävijöitä vuosien varrelta, ja myös ulkopaikkakuntalaiset ovat löytäneet tämän idyllisen kauniin konserttipaikan ja ihastuneet sen tunnelmaan ja musiikkiin.

– Kirkon intiimi ja sympaattinen tunnelma inspiroivat omalla tavallaan, ja muusikot löytävät kotoisaksi tulleesta kirkosta heille sopivan soittotavan, toteaa Kajander.

Konsertti rakentuu Suomalaisen barokkiorkesterin jousiyhtyeen ja jouhikon vuorohelulle.

– Kuulemme musiikkia säveltäjiltä, jotka ovat 1600-luvulla asuneet ja eläneet Itämeren ympäröivissä maissa. Ohjelma on kuin yksi iso aalto, joka kutsuu hiljentymään ja syventymään, Kajander kuvailee tulevaa konserttiohjelmaa.

Soolo-osuuksista vastaavat jouhikko ja violonea soittava **Ilkka Heinonen** sekä kosketinsoittimia soittava **Marianne Henriksson**, joka toimii konsertissa myös orkesterinjohtajana.

*FiBO konsertoi Pyhtään kirkossa pe 7.6 klo 19.
Konsertti soi teemalla Barokin hehkua – Itämeren aallot.
Konsertti on osa Kymijoen Lohisoittoa.*

Suuremman suojassa

Esikouluun ja kouluun siunaaminen Kotkassa ja Pyhtäällä

Tulevat ekaluokkalaiset lähetetään koulutielle Kotka-Kymin seurakunnassa tiistaina 6.8. klo 17. Kohti koulua Suuremman suojassa -tapahtuma järjestetään Höyterin leirikeskuksesta. Ohjelmassa on mm. rastirata, makkaranpaistoa ja tulevien ekaluokkalaisten siunaaminen koulutielle. Jokainen siunattava ekaluokkainen saa myös pienen lahjan. Ohjelman loputtua n. klo 19 on vielä mahdollisuus omatoimiseen uimiseen. Ekaluokkalainen voi tulla mukaan tapahtumaan perheen kanssa tai vaikka yhden tai kahden aikuisen kanssa. Aikuinen voi olla vanhempi, isovanhempi, kummi tai joku muu lapselle läheinen aikuinen. Tapahtumaan on ennakoilmoittautuminen 4.8. mennessä osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi/kohtikoulu.

Pyhtään seurakunta siunaa esikoululaiset sekä koululaiset koulutielle torstaina 8.8. klo 18 Pyhtään kirkossa. Tilaisuuteen ei tarvitse ilmoittautua ennakoon.

Yläriivin patjarikko, hurmemaksaruoho ja kangasajuruoho ovat hyviä paahteiselle haudalle. Aurinkoon ja puolivarjoon sopivat alarivin pystykiurunkannus, punakärsämö ja tunturipoimulehti.

Perennat sopivat hyvin haudalle

Läheisen haudalle voi istuttaa kesäkukkien sijaan myös perennoja eli monivuotisia kasveja. Se on sekä edullinen että luontoystävällinen valinta. Perenna kasvaa ja kukkii haudalla vuodesta toiseen. Parhaimmillaan ne pärjäävät hyvin vähällä hoidollakin.

Hortonomiopiskelija **Erika Taima** on suunnitellut Kotka-Kymin seurakunnan hautausmaille neljä erilaista istutusvaihtoehtoa, joissa on käytetty ainoastaan monivuotisia kasveja.

– Valitsin helppohoitaisia kasveja, joita ei tarvitse paljon kastella. Ne ovat myös luonnon monimuotoisuutta tukevia perhos- ja pörriäiskasveja, Taima kertoo.

Paahteiselle, kuivalle haudalle

- patjarikko
- hurmemaksaruoho
- kangasajuruoho

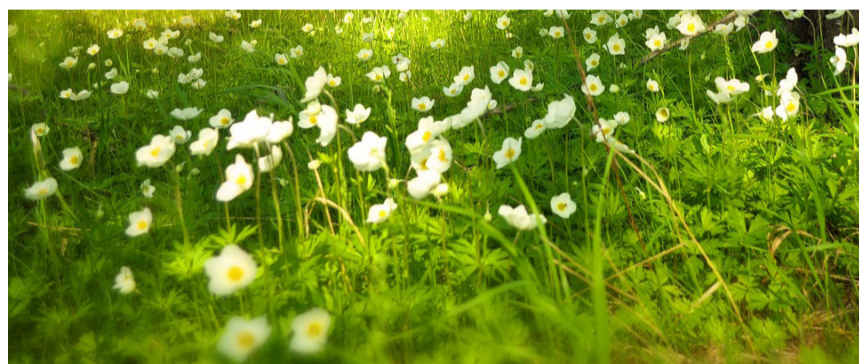
Aurinkoiselle tai puolivarjoiselle haudalle

- pystykiurunkannus
- punakärsämö
- tunturipoimulehti

Varjoiselle haudalle

- sinivuokko
- isotähtiputki
- peittokurjenpolvi

*Hautojen perennahoidosta ja -istutuksista voi kysyä Erika Taimalta
Kymin kirkon kesäkahveilla torstaina 6.6. klo 14-16.*

Kesäisiä yhteislauluja lauletaan ympäri Kotkaa

Kotka-Kymin seurakunta järjestää kesällä seitsemän yhteislaulutilaisuutta ympäri Kotkaa. Kesälaulajaiset ovat torstaisin klo 18, alkaen 13.6. ja päättyen 8.8. Laulutilaisuuksia ei ole juhannus- ja meripäiväviikolla.

Kesäisiä lauluhetkiä on järjestetty seurakunnassa jo useiden vuosien ajan. Yhteiset lauluhetket tuovat kävijöilleen iloisen kesämielen.

Laulutilaisuuksissa käytettävässä lauluvihossa on sekä tuttuja hengellisiä lauluja että vanhoja koululauluja ja iskelmää.

Kesälaulajaiset -yhteislaulutilaisuudet:

- To 13.6. klo 18 Kotkan seurakuntakeskuksen sisäpihalla (sateella sisätiloissa)
- To 27.6. klo 18 Keisarin HerkkuAitassa, Langinkosken ns. yläkahvilassa
- To 4.7. klo 18 Metsolan siirtolapuutarhalla
- To 11.7. klo 18 Langinlaakson siirtolapuutarhalla – kahvitarjoilu
- To 18.7. klo 18 Korelan siirtolapuutarhalla – kahvitarjoilu
- To 1.8. klo 18 Haltijan kerhohuoneen piha-alueella, Haltijantie 1
- To 8.8. klo 18 Helilän Pappilan puutarhassa (sateen sattuessa sisätiloissa)

TAPAHTUMAT PYHTÄÄN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

- Su 2.6. klo 10 **Messu** kirkossa
- Su 9.6. klo 10 **Konfirmaatiomessu** kirkossa
- Su 16.6. klo 10 **Sanajumalanpalvelus** kirkossa
- La 22.6. klo 18 **Iltahartaus** Haaviston kyläkirkossa
- Su 23.6. klo 10 **Messu** kirkossa
- Su 30.6. klo 10 **Konfirmaatiomessu** kirkossa
- Su 7.7. klo 10 **Messu** kirkossa
- To 18.7. klo 12 **Kesäinen messu Kaunissaarella** Abraminalossa, Suurenkyläntie 25
- Su 14.7. klo 10 **Sanajumalanpalvelus** kirkossa
- Su 21.7. klo **Messu** kirkossa
- Su 28.7. klo 10 **Messu** kirkossa
- Su 4.8. klo 10 **Messu** kirkossa
- Su 11.8. klo 10 **Messu** kirkossa
- Ke 14.8. klo 12 **Viikkomessu** Siltakylän seurakuntatalossa
- Su 18.8. klo 10 **Sanajumalanpalvelus** kirkossa
- Su 25.8. klo 10 **Messu** kirkossa
- Su 1.9. klo 18 **Mahdollisuuksien ikkuna-lähetysmessu** Siltakylän srk-talossa

Kesäillan hartaudet

- Ke 12.6., ke 17.7. ja ke 7.8. klo 18 Korkeaharjun kappelissa.

MUSIIKKI

- Pe 7.6. klo 19 **Lohisoiton barokkikonsertti** kirkossa
- Su 7.7. klo 17 **Kesäillan musiikkia** uruilla ja pianolla kirkossa. Esiintymässä Mikko Hauhia.
- Ke 14.8. klo 19 **Pyhtää-viikon konsertti** kirkossa, Miri Rantio & Make Perttilä – Elämä kantaa, ohjelma 15 €.
- Su 25.8. klo 16 **Kesäyö kirkkomaalla-konsertti** kirkossa, Riku Pelo/laulu ja Ari Helander/piano, ohjelma 10 €.
- **Pyhtää -viikon ohjelmasta tiedotetaan myöhemmin**, seuraa Facebook/Pyhtään seurakunta tai pyhtaanseurakunta.fi/ tapahtumat

DIAKONIATYÖ

Kesän aamukävelyt

- Tiistaisin 4.6., 11.6., 25.6. Lähtö klo 10 Kirkonkylän seurakuntatalon pihalta. Teemme reilun puolen tunnin mittaisen lenkin rauhalliseen tahtiin (mukaan voi ottaa sauvat, rollaattorin) ja juomme kahvit sen jälkeen.
- Keskiviikkoisin: 5.6.; 12.6.; 26.6. Lähtö klo 10 Siltakylän seurakuntatalolta. Teemme reilun puolen tunnin mittaisen lenkin rauhalliseen tahtiin (mukaan voi ottaa sauvat, rollaattorin) ja juomme kahvit sen jälkeen.

LÄHETYSTYÖ

- To 29.8. klo 13 **Lähetyksen Yhdessä-ryhmä** Siltakylän seurakuntatalossa.

LAPSITYÖ

- Ke 29.5. klo 17 **Kerhojen kevätkirko** kirkossa
- **Omatoiminen perhekerho** Siltakylän seurakuntatalossa klo 10–12. Kerho kokoontuu 6.6., 20.6., 6.7., 19.7. ja 15.8. Omatoimisessa perhekerhossa on tarjolla kahvit, teet ja mehut, omat eväät otetaan mukaan kerhoon.
- To 8.8. klo 18 **Esikoululaisten ja koululaisten siunaaminen** koulutielle kirkossa.
- Päivä- ja perhekerhotoiminta alkaa viikolla 34.

MUUT

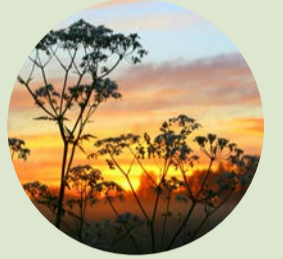
- Ma 17.6. klo 13 **Kesäkahvit** Siltakylän seurakuntatalon pihalla. Ohjelmassa haitarimusiikkia, yhteislaulua. Sateen sattuessa olemme sisätiloissa
- Ke 19.6. klo 13 **Kesäkahvit** Hirvikosken koulun pihalla. Ohjelmassa haitarimusiikkia, yhteislaulua.
- To 4.7. klo 13 **Kesäkahvit** Kirkonkylän seurakuntatalon pihalla. Ohjelmassa haitarimusiikkia, yhteislaulua. Sateen sattuessa olemme sisätiloissa.

KAUNISSAAREN KESÄMESSU

To 18.7. klo 12

Kesäistä messua vietetään Abraminalossa, os. Suurenkyläntie 25.

KESÄILLAN MUSIIKKIA

Su 7.7. klo 17

Kesäillan musiikkia uruilla ja pianolla kirkossa meille tarjoilee Mikko Hauhia.

Pyhtää-viikon konsertissa Elämä kantaa

Pyhtään kirkossa järjestetään Pyhtää-viikolla elokuussa Elämä kantaa -konsertti. Konsertti pitää sisällään voimauttavia lauluja elämän eri ajanjaksoihin nivoutuen. Saat tulla nauttimaan tunnelmallisesta tulkinnasta ja laulujen koskettavasta sanomasta. Illan musiikista vastaavat **Miri Rantio** (laulu) sekä **Make Perttilä** (kitara ja laulu).

Miri Rantio on espoolainen laulaja-lauluntekijä sekä luovuus- ja hyvinvointiohjaaja. Hän julkaisi ensimmäisiä itse säveltämiään sekä sanoittamiaan kappaleita vuonna 2022 ja esiintyy aktiivisesti musiikin saralla.

Make Perttilä työskentelee esiintymisten lisäksi studiomuusikkona, taiteellisenä tuottajana ja sovittajana lukuisilla levyillä. Tuottaja/sovittaja -roolissa hänet on palkittu myös kahdella kultalevyllä. Perttilä kuuluu myös Exit -yhtyeen kokoonpanoon. Exitissä hän toimii kitaristina, solistina ja laulun tekijänä. Lisäksi hän on tehnyt yhteistyötä lähes kaikkien tunnettujen suomalaisten artistien kanssa.

Miri Rantio ja Make Perttilä ovat tuttuja myös mm. Voimalauluja-levyltä ja tässä konsertissa kuulemme myös sieltä tuttuja kappaleita.

Miri Rantio & Make Perttilä – Elämä kantaa, Pyhtää-viikon konsertti ke 14.8. klo 19 Pyhtään kirkossa.

Haapasaaren kirkko kutsuu kahdelle kesäiselle messumatkalle

Kotka-Kymin seurakunta järjestää kesällä kaksi messua Haapasaaren kirkossa. Perinteiset kesäkirkot järjestetään sunnuntaina 16.6. ja sunnuntaina 25.8. klo 12.

Molempiin kesäkirkkoihin järjestetään tuurikytyi Sapokasta. M/S Vikla lähtee Sapokasta klo 10 ja palaa Sapokkaan n. klo 16. Edestakainen tuurikytyi maksaa 20 € aikuisilta ja 10 € alle 14-vuotiailta lapsilta. Matka maksetaan aluksella. Aluksella palvelee matkan aikana kahvio.

Seurakunta on järjestää Haapasaaren kirkossa kesäisin muutamia messuja. Molemmat Haapasaaren kirkon messut lähetetään myös Kotka-Kymin seurakunnan Facebook-sivujen kautta suorana lähetyksenä osoitteessa www.facebook.com/kotkakymi.

Haapasaaren kirkko on kaunis puukirkko Kotkan ulkosaaristossa Haapasaarella. Kirkko valmistui vuonna 1858. Aiemmin paikalla on ollut rukoushuone. Kirkko sijaitsee 25 kilometrin päässä mantereelta ja on Suomenlahden itäisin toimiva saarikirkko. Matkailijat pääsevät tutustumaan kirkkoon kesäisin noutamalla ja palauttamalla avaimen Haapasaaren osuuskaupasta kaupan ollessa auki.

Su 16.6. klo 12 Kesäkirkko Haapasaaren kirkossa. Lähtö Sapokasta klo 10, paluu klo 16 (M/S Vikla). Aluksella on kahvio käytössä omakustanteisesti. Matkan hinta 20 €, lapset 10 €.

Katsottavissa myös verkossa os. www.kotka-kyminseurakunta.fi

Su 25.8. klo 12 Uupuneiden messu Haapasaaren kirkossa. Lähtö Sapokasta klo 10, paluu klo 16 (M/S Vikla). Aluksella on kahvio käytössä omakustanteisesti. Matkan hinta 20 €, lapset 10 €.

Katsottavissa myös verkossa os. www.kotka-kyminseurakunta.fi

TAPAHTUMAT KOTKA-KYMIN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

Katso tarkemmat messutiedot osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi.

Messu striimattuna osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi kesällä joka toinen sunnuntai klo 10 Langinkosken kirkosta. (Huom. 16.6. ja 25.8. klo 12 Haapasaaren kirkosta)

- Ke 30.5. klo 18 **Arjen hengähdys rauhan puolesta** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 2.6. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Verkossa osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 2.6. klo 13 **Suvivirren sunnuntain torimessu** Karhulan torilla. Messun jälkeen keittotarjoilu Karhulan srk-keskuksen pihalla.
- Su 2.6. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 9.6. klo 10 **Päivärippikoulun Konfirmaatiomessu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 9.6. klo 10 **Konfirmaatiomessu H1** Kymin kirkossa.
- Su 9.6. klo 12 **Lohisoiton messu** Sapokan laululavalla. Myrskyn sattuessa Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 9.6. klo 13 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 16.6. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 16.6. klo 10 **Konfirmaatiomessu H3** Kymin kirkossa.
- Su 16.6. klo 12 **Kesäkirkko Haapasaaren kirkossa**. Lähtö Sapokasta klo 10, paluu klo 16 (M/s Vikla). Aluksen kahvio käytössä omakustanteisesti. Matkan hinta 20 €, lapset 10 €. Verkossa os. www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 16.6. klo 13 **Konfirmaatiomessu H4** Kymin kirkossa.
- Su 16.6. klo 17 **Sateenkaarimessu** Kotkan srk-keskuksessa.
- La 22.6. klo 18 **Juhannuspäivän messu** Kymin kirkossa.
- Su 23.6. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 30.6. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Verkossa osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 30.6. klo 10 **Konfirmaatiomessu H5** Kymin kirkossa.
- Su 30.6. klo 13 **Konfirmaatiomessu H6** Kymin kirkossa.
- Su 30.6. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 7.7. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 7.7. klo 10 **Konfirmaatiomessu H7** Kymin kirkossa.
- Su 7.7. klo 13 **Konfirmaatiomessu H8** Kymin kirkossa.
- Su 7.7. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 14.7. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Verkossa osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 14.7. klo 10 **Konfirmaatiomessu H9** Kymin kirkossa.
- Su 14.7. klo 13 **Konfirmaatiomessu H10** Kymin kirkossa.
- Su 14.7. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 21.7. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 21.7. klo 10 **Konfirmaatiomessu H11** Kymin kirkossa.
- Su 21.7. klo 13 **Konfirmaatiomessu H12** Kymin kirkossa.
- Su 21.7. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 28.7. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Verkossa osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 28.7. klo 10 **Konfirmaatiomessu H13** Kymin kirkossa.
- Su 28.7. klo 13 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 28.7. klo 13 **Hautausmaahartaus** Hurukselan hautausmaalla.
- Su 28.7. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 4.8. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 4.8. klo 10 **Konfirmaatiomessu H15/H16** Kymin kirkossa.
- Su 4.8. klo 13 **Konfirmaatiomessu H15/H16** Kymin kirkossa.
- Su 4.8. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 11.8. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Verkossa osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 11.8. klo 13 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 11.8. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 18.8. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 18.8. klo 13 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 18.8. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa.
- Su 25.8. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Ei striimausta.
- Su 25.8. klo 12 **Uupuneiden messu** Haapasaaren kirkossa. Lähtö Sapokasta klo 10, paluu klo 16 (M/s Vikla). Aluksen kahvio käytössä omakustanteisesti. Matkan hinta 20 €, lapset 10 €. Verkossa os. www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 25.8. klo 13 **Messu** Kymin kirkossa.
- Su 1.9. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Kirkkokaverin kutsukirkko. Verkossa osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 1.9. klo 13 **Messu** Kymin kirkossa. Kirkkokaverin kutsukirkko.
- Su 1.9. klo 17 **Messu** Kotkan srk-keskuksessa. Kirkkokaverin kutsukirkko.

SANA JA RUKOUS

- Keskiviikkoisin klo 20 **Iltahartaus verkossa** www.facebook.com/kotkakymi
- Ma 10.6. ja 2.9. klo 18.30-20.30 **Healing Rooms -rukousklinikka** Karhulan srk-keskuksessa. Rukoillaan puolestasi.

DIAKONIA

- **Diakonian kesäpiirit senioreille kesällä:**
- To 13.6. klo 13 Kotkan srk-keskuksessa
- Ke 10.7. klo 13 Langinkosken kirkon Toivonsalissa
- To 15.8. klo 13 Karhulan srk-keskuksessa

MUSIIKKI

- **Kesälaulajaiset:**
- To 13.6. klo 18 Kotkan srk-keskuksen sisäpihalla. Sateen sattuessa sisällä.
- To 27.6. klo 18 Keisarin HerkkuAittakahvilassa Keisarinmajantiellä.
- To 4.7. klo 18 Metsolan siirtolapuutarhalla.
- To 11.7. klo 18 Langinlaakson siirtolapuutarhalla. Kahvitarjoilu.
- To 18.7. klo 18 Korelan siirtolapuutarhalla. Kahvitarjoilu
- To 1.8. klo 18 Karhuvuorella Haltijantie 1 pihapiirissä. Sateen sattuessa Haltijantien kerhuhuoneessa.
- To 8.8. klo 18 Pappilan puutarhassa, Karhulantie 36 B. Sateen sattuessa sisällä.

Kesäillan musiikkia Kymin kirkossa:

- ke 3.7. klo 18 Kirkkolauluyhtye Kaanonin konsertti
- Ke 10.7. klo 18 Jazzvirsii - Mua siipeis suojaan kätke, Eva Vikman & Lassi Kouvo
- ke 17.7. klo 18 Swinging With Saints oopperalaulaja Tiina Sinkkonen
- ke 24.7. klo 18 Annemari Suomalainen, laulu ja Roberta Buso, piano
- ke 31.7. klo 18 Aki Rissanen ja Verneri Pohjola
- ke 7.8. klo 18 Jussi Syren ja Groundbreakers
- ke 14.8. klo 18 Gong Odyssey
- ke 21.8. klo 18 Kadri Ploompuu, urut ja Alina Sakaloukaya, mandoliini
- ke 28.8. klo 18 Nefer-yhtye
- Ti 13.8. klo 18 **Veteraanien virsi-ilta** Laajakosken kylätalolla.

LÄHETYSTYÖ

- Ke 12.6. klo 13-16 **Lähetysten lettukestit** Terttu Kokkosella, Telkänkuja 14.
- Keskiviikkoisin 5.6.-28.8. klo 9-12 **Lähetyskahvio** Karhulan srk-keskuksen kahviossa ja sisäpihan ulkoterrassilla. Kesän avauksessa 5.6. tarjolla makkaraa (myös veg.) ja salaattia 4 € sekä vohvelia (myös glut.) ja kahvia 3 €.

AIKUISET

- To 6.6., 13.6., 20.6. ja 27.6. klo 14-16 **Kesäkahvit** Kymin kirkolla. Mahdollisuus jutella, kahvitella, rukoilla, hiljentyä ja tutustua kirkkoon oppaan johdolla.
- **Levon leiri työikäisille naisille** 16.-18.8. Ristinien leirikeskuksesta. Pidä huolta itsestäsi ja tule hetkeksi hengähtämään arjen pyöryksestä. Leiri alkaa pe klo 17 ja päättyy su klo 15. Leirille voi saapua omalla kyydillä tai yhteiskyydillä. Hinta 55 €. Ilm. 1.6.-31.7. osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi/retket
- Su 25.8. Messun jälkeen klo 11.30 **Ukrainalainen Pop-Up lounas** Langinkosken kirkon Toivonsalissa.

NUORET

- **Seuraa tapahtumia**
- www.kotka-kyminseurakunta.fi/nuoret
- instagram: pappilaoofficial
- discord-palvelin: Kotka-Kymin

LAPSET JA PERHEET

- **Tarkemmat tiedot:**
- Facebook: Kotka-Kymin seurakunnan varhaiskasvatus sekä nettisivuilta: www.kotka-kyminseurakunta.fi/lastenkerhot
- Ma 3.6. klo 9-12 **Rantapäivä** Santalahdessa, grillausmahdollisuus
- Ti 4.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** Myllyn pihassa, Gutzeitintie 14
- Ke 5.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** päiväkotiki Velhon pihassa, Ututie 2
- To 6.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** Jokipuistossa, Urheilukatu 3
- Pe 7.6. klo 9-12 **"leikkikentätreffit"** Katariinan Muumipuistossa
- Ma 10.6. klo 9-12 **Rantapäivä** Äijänniemen uimaranta, grillausmahdollisuus
- Ti 11.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** Myllyn pihassa, Gutzeitintie 14
- Ke 12.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** päiväkotiki Velhon pihassa, Ututie 2
- Ke 12.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** Isopuistossa, Papinkatu 8
- To 13.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** Jokipuistossa, Urheilukatu 2
- Ti 18.6. klo 9-12 **Rantapäivä** Siikakosken uimarannalla, Koivulassa, grillausmahdollisuus
- Ti 18.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** Myllyn pihassa, Gutzeitintie 14
- Ke 19.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** päiväkotiki Velhon pihassa, Ututie 2
- To 20.6. klo 9-11 **"leikkikentätreffit"** Jokipuistossa, Urheilukatu 2

MUUT

- Ke 12.6. ja 19.6. klo 12-13 **Kesä-Meijän keittiö** Langinkosken kirkolla. Kaikille avoin lounasruokailu. Aikuiset 5 €, alle 18-v. ilmaiseksi.
- **Kymin kirkko avoinna yleisölle Tiekirkkona** ajalla 3.6.-30.8. ma-pe klo 12-18. Juhannusaattona suljettu. Tervetuloa tutustumaan kirkkoon ja levähtämään vähän! Opas paikalla. Kirkossa myös leikinurkkaus lapsille.
- **Haapasaaren kirkko avoinna yleisölle tarvittaessa.** Avaimen saa lainaksi Haapasaaren Osuuskaupasta.
- **Opastetut hautausmaakerrokset:**
- Ke 10.7. klo 16.30 Kymin vanha hautausmaa, (kokoontuminen kirkkoon oppaan johdolla. Juttuseurana paikalla ovat Hira Khadgi ja Anne Läheniemi.
- Ke 17.7. klo 17.30 Mussalon hautausmaa, kokoontuminen parkkipaikalla.

LÄHETYSKAHVIO

Keskiviikkoisin 5.6.-28.8. klo 9-12 Karhulan srk-keskus Tervetuloa kahvittelemaan! Kesän avauksessa 5.6. voit maistella makkaraa (myös veg.) ja salaattia 4 eurolla tai vohvelia (myös glut.) ja kahvia 3 eurolla.

SUVIVIRREN SUNNUNTAIN TORIMESSU

Su 2.6. klo 13 Karhulan torilla. Lauletaan yhdessä Suvivirsi ja toivotaan kesä tervetulleeksi! Messun jälkeen keittolounas ja kahvit Karhulan srk-keskuksessa.

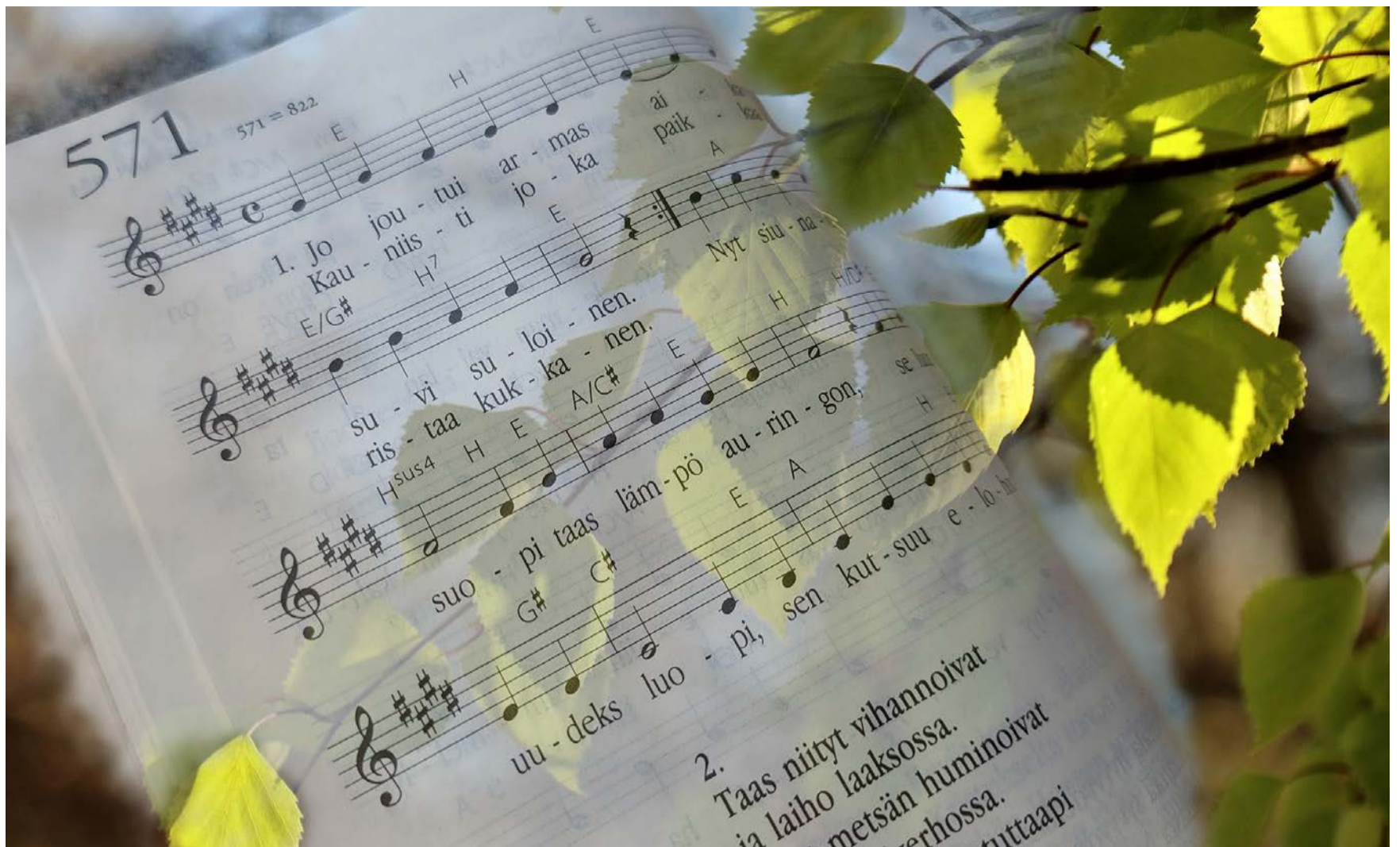
LOHISOITON MESSU SAPOKASSA

Su 9.6. klo 12 Sapokan laululavalla. Sadesäällä siirrymme Kotkan srk-keskukseen. Messu on osa Kymijoen Lohisoiton tapahtumia.

KESÄKAHVIT KYMIN KIRKOLLA

To 6.6., 13.6., 20.6. ja 27.6. klo 14-16 Kymin kirkolla. Tervetuloa juttelemaan, kahvittelemaan, rukoilemaan, hiljentyä tai tutustumaan kirkkoon oppaan johdolla. Juttuseurana paikalla ovat Hira Khadgi ja Anne Läheniemi.

Suvivirsi on suomalaisten rakastetuimpia virsiä. Sitä lauletaan tyypillisesti koulujen kevätjuhlissa.

Monien merkitysten virsi

Tutkija Tuomas Lehtosen mielestä Suvivirsi on kiehtova siksi, että siinä yhdistyy kaksi erilaista runouden ja laulamisen perinnettä. Virren tekijöistä tiedetään varmuudella hyvin vähän.

Teksti ja kuva Elina Valtonen

Jälleen on käsillä se, armas aika, kun Suvivirttä lauletaan koulujen päättäjäisissä.

– Kallisarvoinen, odotettu vuodenaika on saapunut, muotoilee Helsingin Yliopiston uskontotieteen professori **Terhi Utrai-**
nen tutkimusartikkelissaan.

Utraiosen tutkimus viime vuodelta käsittelee Suvivirren roolia koulujen kevätjuhlissa. Aika ajoin keskusteluun nousee, pitäisikö kouluissa laulaa jotakin muuta kuin hengellinen virsi. Riippumatta siitä, miten tässä keskustelussa haluaa asemoitua, Suvivirsi on suomalaisten keskuudessa erittäin tunnettu ja rakastettu virsi.

Suvivirttä on tutkinut myös Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran pääsihteeri ja tutkija **Tuomas Lehtonen**. Hän kertoo, että Suvivirsi on todella tunnettu ja hartaasti veisattu myös Ruotsissa.

– Riippumatta siitä, minkälaisen kannan Suvivirren asemaan haluaa ottaa, se on merkittävä ilmaisuperinteen kannattelijä. Nälkävuosien keskellä ajatus keväästä lohdutti

Lehtonen voi nähdä useita syitä sille, miksi Suvivirrestä on tullut niin ikoninen. Se kuvaa väkevästi kevään tuloa olosuhteissa, joissa ihmiset kärsivät pitkästä talvesta. Kosketuspintaa asiaan saatiin kenties tänä keväänä, mutta virren syntyäikaan talven ankaruus ja puute oli käsinkosketeltavaa.

1600-luvun lopulla Suomessa kärsittiin rajuista nälkävuosista. Agraariyhteiskunnassa elämä oli muutenkin vaikeaa.

– Ymmärrys niukkuudesta oli hyvin konkreettista. Siksi Suvivirren suomenokseen valitut sanat ovat hyvin ruokaisia ja aineellisia. Suvivirsi antoi lupauksen lämmöstä ja uudesta sadosta, Lehtonen sanoo.

Yksi lyhyt teksti sisältää moninaisia kulttuurisia kerrostumia. Siksi se on niin kiehtova.

– **Tuomas Lehtonen**

Vuoden 1701 virsikirjan Suvivirressä tosiaan lauletaan muun muassa, että ”ann askeles tiucku raswast”. Lehtonen sanoo, että teksti on vertauskuvallisesti kertonut hengellisen sanoman voimasta ja syvyydestä. Aineellista ja hengellistä ei nähty toisiaan poissulkevinä.

Varmoja tietoja on vähän

Suvivirren alkuperästä ei tiedetä kovinkaan paljon. Lehtosen mukaan varmuudella tiedetään, että ruotsinkieliseen virsikirjaan ”Den blomstertid nu kommer” ilmestyi vuonna 1695 ja suomalaiseen virsikirjaan Suvivirsi ilmestyi vuonna 1701.

Suvivirren tekijänä on pidetty 1600-luvulla elänyttä Visbyn superintendenttiä **Israel Kolmodinia** ja virren suomentajana kainuulaiseen pappissukuun kuulunutta **Erik Cajanusta**. Virren tekijöistä ja heidän taustoistaan käydään kuitenkin yhä debattia.

– Itselleni ei ole ollut niin tärkeää miettiä tekijöitä, vaan itse tekstiä. Suvivirsi kuvaa hyvin sitä, miten kielenkäytön maisema mullistui Suomessa.

Suvivirressä on alku- ja loppusointuja
Se mullistui virsilaulujen myötä, tutkija kertoo. Ruotsin- ja saksankielisissä virsrunoissa oli tyypillistä loppusoinnillinen muoto, kun taas suomalaisessa perinteessä suosittiin alkusointua.

Alkusointu, kuten Kalevalasta tuttu ”Vaka vanha Väinämöinen”, auttoi muistamaan lauluja ja runoja aikana, jolloin ei osattu kirjoittaa.

– Tutkimuksessa on sitten pidetty joko edistysaskeleena tai taka-askeleena sitä, että kansan- tai kalevalainen runous syrjäytyi valtavirrasta. Tällainen suomenkielinen runous ei koskaan saanut kirjallisessa runo- ja laulukirjoituksessa vakiintunutta asemaa.

Suvivirressä on sekä alku- että loppusointuja, eli siinä yhdistyy kaksi erilaista runouden ja laulamisen perinnettä.

– Ruotsinkielisessä laulussa ei nähdäkseen ole tällaista yhdistelyä, se on suomenkielisen Suvivirren erityisominaisuus.

Yhtymäkohtia aiempiin runoihin

Toinen Lehtosta kiinnostava näkökulma Suvivirteen on siinä oleva vahva luontojohdanto. Tutkijan mukaan luontokuvaukset yleistyivät 1100-luvulla kirkolisten oppineiden keskuudessa.

1200-luvulla julkaistiin Carmina Burana-nimisessä runokokoelmassa laulu Tempust adest florum, joka ylisti kevättä sekä maallista miehen ja naisen välistä rakkautta. Lehtosen mukaan kyseisellä tekstillä on selviä yhtymäkohtia 1500-luvulla tehtyyn kevätrunoon, joka esiintyy laulukokoelmassa Piaie Cantiones. Cantionesin kevätruno puolestaan on hyvin samankaltainen kuin Suvivirsi.

– Suvivirsi on eurooppalaisen luontoon ja luomistyöhön, uudistumiseen ja erotiikkaan liittyvässä risteyskohdassa. Yksi lyhyt teksti sisältää moninaisia kulttuurisia kerrostumia. Siksi se on niin kiehtova.

Lue lisää: Utraiainen, T. (2023) Jumala uppoaa keltaiseen ja vihreään: Suvivirsi, rituaalilaulut ja mahdollisuuksien maailmat alakoulun kevätjuhlissa. Julkaisussa Sykäri, V., Mäkelä, H. H. & Kallio, K. (toim.) Sanojen luonto: Kirjoituksia omaehtoisen ilmaisun poetiikasta ja ympäristöistä. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.